

Uppsala kommun

Uppsala.kommun@uppsala.se

Styrelsen-varld-bildning@uppsala.se

Rektorn vid Valsätraskolan

tomas.rylander@uppsala.se

Beslut för grundskola och fritidshem

---

efter tillsyn av Valsätraskolan
i Uppsala kommun

Tillsyn i Valsätraskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uppsala kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Valsätraskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 december och 12 december 2013.

Fakta om skolan

Valsätraskolan är en kommunal skolenhet som omfattar förskoleklass och grundskola för årskurserna 1-9 samt fritidshem. Vid tillsynen fanns 52 elever i förskoleklass och 634 elever i grundskolan, totalt 686 elever. I fritidshemmet var 145 barn inskrivna. På skolan finns också två så kallade tal- och språkklasser med elever i årskurserna 1-4. Skolan leds av en rektor tillsammans med två biträdande rektorer. Skolan har sju arbetslag som leds av var sin arbetslagsledare.

Kunskapsresultat

Skolverkets statistik avseende de nationella ämnesproven för årskurs 3 läsåret 2012/13, visar att andelen elever som minst nådde kravnivån för samtliga delprov i matematik var 37,2 procent, att jämföra med 68,2 procent för riket. I svenska var motsvarande andel 61,5 procent att jämföra med 78,3 procent för riket. Enligt skolans egna uppgifter hade vid läsårets slut 89 procent av eleverna minst nått de nationella målen i matematik och 93 procent i svenska, vilket är något högre resultat än läsåret 2011/12. I de naturorienterande ämnena hade 93 procent av eleverna minst nått de nationella målen och i de samhällsorienterande ämnena 96 procent.

Skolverkets statistik för de nationella ämnesproven i årskurs 6 läsåret 2012/13, visar att andelen elever som minst uppnådde kunskapskraven på samtliga delprov i matematik och svenska var näst intill 100 procent på skolan, att jämföra med 93,7 procent respektive 95,3 procent i riket. Av samma statistik framgår vidare att 93,8 procent av eleverna på skolan nådde kravnivån på samtliga delprov i engelska, att jämföra med 94,3 procent av eleverna i riket. De genomsnittliga betygspoängen var 13,1 i matematik, 13,3 i svenska och 14,1 i engelska.

Skolverkets nationella statistik avseende årskurs 9 läsåret 2012/13, visar att det var 67,1 procent av eleverna som minst nådde målen i alla ämnen jämfört med 77 procent i riket. Skolans meritvärde var 210,8 att jämföra med 213,1 för riket. De senaste tre åren har dock skolan stadigt ökat sitt meritvärde från 188,0 läsåret 2009/10. Andelen behöriga elever till yrkesprogram var 75,9 procent, till estetiskt program 73,4 procent och till naturvetenskapliga och tekniska program 69,6 procent.

Andelen behöriga elever till dessa program har minskat de senaste tre åren. Andelen behöriga elever till humanistiska och samhällsvetenskapliga program var 73,4 procent och visar en viss ökning de senaste två åren. I jämförelse med riket är meritvärdena lägre på samtliga program. Skolans egen redovisning av ämnesproven för årskurs 9 läsåret 2012/13, visade på genomsnittligt betygspoäng 14,0 i matematik, 13,6 i svenska, 15,4 i engelska, 13,4 i de naturorienterande ämnena och 13,7 i de samhällsorienterande ämnena.

Tillsynen visar inget annat än att fritidshemmen i huvudsak arbetar utifrån de övergripande mål som riktas mot verksamheten och som anges i läroplanen.

Helhetsbedömning

Valsätraskolan med förskoleklass, grundskola och fritidshem bedöms i huvudsak fungera väl i förhållande till de områden som Skolinspektionen granskat. Skolan har dock några områden som måste förbättras.

På skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete och rektorn bedöms vara väl förtrogen med verksamheten. Det bedrivs ett aktivt arbete med att informera eleverna om läroplanens mål och kunskapskraven i alla ämnen.

Skolan har nyligen upprättat ett bemannat skolbibliotek intill ett stort uppehållsrum samt mindre rum för läxläsning, grupparbeten och samtal. Dessa lokaler utnyttjas och uppskattas mycket, enligt elever och personal.

Skolan arbetar aktivt med värdegrundsfrågorna och har bland annat två anti-mobbningsteam, frekventa samtal i olika elevgrupper och bedriver ett aktivt arbete med att skapa studiero i klassrummen. Skolan har framarbetat en plan mot kränkande behandling med delaktighet av elever och personal. Planen innehåller dock vissa brister som måste åtgärdas.

Rutiner finns på skolan för att identifiera elever i behov av särskilt stöd men åtgärdsprogrammen har vissa brister. Skolan måste dessutom ge alla elever tillgång till personal med kompetens att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal brister som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse och uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uppsala kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade

brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 april 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas. Planen ska även innehålla en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet bör bedrivas så att det återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Vid Valsätraskolan finns en plan mot kränkande behandling. Av planen framgår hur man ska arbeta med förebyggande åtgärder vid skolenheten samt vilka åtgärder som ska vidtas i händelse av kränkningar. Av planen framgår dock inte vilka åtgärder som avser skolan och vilka åtgärder som avser fritidshemmet. Planen återspeglar således inte förhållandena i de olika verksamheterna och vilka specifika behov dessa har. Vidare finns ingen redogörelse avseende hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Kravet på att samtliga verksamheter ska återspeglas i planen mot kränkande behandling har sin grund i att verksamheterna är organiserade på olika sätt, vilket kan innebära att olika typer av kränkningar förekommer och att kränkningarna sker i olika sammanhang.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Uppsala kommun föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Säkerställa att rektor ser till att beslut om åtgärdsprogram fattas och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Se till att åtgärdsprogrammet följs upp och att insatserna utvärderas löpande.

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram beslutas av rektorn eller av den rektorn överlåtit sin beslutanderätt till. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I intervju med lärare framgår att det har inträffat att åtgärdsprogram upprättats utan beslut av rektor trots att rektor inte har delegerat beslutsrätten. I flertalet av de inskickade åtgärdsprogrammen framgår inte elevens behov utan det anges till exempel att eleven behöver stöd att nå kunskapsmålen "i åtminstone 8 betyg till slutet av årskurs 9, varav svenska, engelska och matematik är ett måste". Vidare är de åtgärder som anges för att behovet ska tillgodoses, mer en allmän beskrivning av hur eleven ska bli mer aktiv i klassen, än hur det särskilda stödet ska ges utifrån en utredning av elevens behov. Ett annat exempel på åtgärder som redovisas är att tilldela tid för särskilt stöd (specialundervisning 10 veckotimmar, stöd av speciallärare i svenska och matematik). Innehållet i detta stöd specificeras inte. I flera åtgärdsprogram anges som åtgärder till exempel bänklacering långt fram, talförstärkare i klassrummet, vilket mera kan ses som anpassning av undervisningen.

Intervjuer med elevhälsan visar även att utvärderingar inte alla gånger sker i anslutning till att åtgärdsprogrammen är genomförda utan att det kan dröja upp till en termin innan utvärderingen genomförs.

Detta innebär enligt Skolinspektionen att åtgärderna inte alla gånger utvärderas löpande.

I samtliga åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av saknas uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Uppsala kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja en utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning för framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

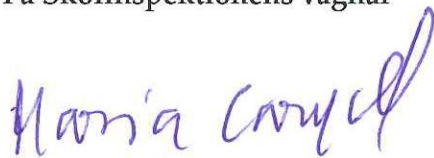
I dokumentstudier och intervjuer med rektorn, elevhälsan och elever framkommer att skolans elever inte har tillgång till studie- och yrkesvägledning i årskurs 1-7, utan endast i årskurs 8 och 9 finns tillgång till denna kompetens.

Sammanfattningsvis visar utredningen att alla elever inte har tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 29 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Maria Caryll
Enhetschef

Lena Rostock
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.